

FÖRVALTNINGSRÄTTEN
I STOCKHOLM
 Allmänna avdelningen

DOM
 2010-06-14
 Meddelad i
 Stockholm

Mål nr
 26550-10
 Enhet 13

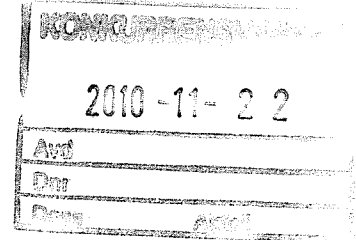
SÖKANDE

Taxi Kurir i Stockholm Aktiebolag, 556260-6060

Ombud: Jur.kand. Mikael Dubois / Advokat Fredrik Linder
 Hamilton Advokatbyrå Stockholm HB
 Box 715
 101 33 Stockholm

MOTPART

Huddinge kommun
 141 85 Huddinge

SAKEN

Överprövning enligt lagen (2007:1091) om offentlig upphandling, LOU

DOMSLUT

Förvaltningsrätten avslår ansökan om åtgärder enligt LOU.

Förvaltningsrättens interimistiska beslut den 24 mars 2010 upphör härmed att gälla.

Dok.Id 30168

Postadress	Besöksadress	Telefon	Telefax	Expeditionstid
115 76 Stockholm	Tegeluddsvägen 1	08-561 680 00	08-561 680 01	måndag – fredag 09:00-15:00
		E-post: forvaltningsrattenistockholm@dom.se		

BAKGRUND

Huddinge kommun har genomfört en upphandling avseende skolskjuts, utflyktsbuss och turbundna resor, dnr 2009-69. Upphandlingen består av delarna A-E och anbud kan lämnas på en eller flera delar. Huddinge kommun har den 15 mars 2010 meddelat att avseende delarna A-C har anbud från annan anbudsgivare än Taxi Kurir i Stockholm Aktiebolag (nedan Taxi Kurir alternativt bolaget) antagits. Delarna A-C avser resor med taxibilar, stortaxi/minibussar respektive rullstolsbussar.

YRKANDEN

Taxi Kurir ansöker om överprövning enligt LOU avseende delarna A-C och yrkar i första hand att upphandlingen får avslutas först sedan rättelse gjorts innebärande att anbud från SAMTRANS förkastas och i andra hand att upphandlingen, i aktuella delar, ska göras om.

Huddinge kommun bestrider bifall till yrkandena

Taxi Kurir anför till stöd för sin talan i huvudsak följande.

I SAMTRANS anbud anges inget mobiltelefonnummer för kontaktpersonen avseende avtal. Det är en obligatorisk uppgift. SAMTRANS anbud uppfyller därmed inte samtliga förutsättningar som anges i punkt 3.2 i Förfrågningsunderlaget för att gå vidare till skallkravsprövning. Anbudet skulle därför ha uteslutits från skallkravsprövning och utvärdering. Kommunen har genom att inte förkasta SAMTRANS anbud agerat i strid med förfrågningsunderlaget, transparensprincipen, likabehandlingsprincipen och 1 kap. 9 § LOU.

De fyra referensfrågorna som anges i Förfrågningsunderlaget för utvärderingskriteriet *Referenser* avser huvudsakligen vilken erfarenhet samt vilka kvalifikationer och resurser anbudsgivaren förfogar över för att säkerställa ett gott utförande av de tjänster som upphandlingen avser. EG-domstolen har i mål C-532/06, Lianakis m.fl. anfört bl.a. att kriterier som inte syftar till att fastställa det ekonomiskt mest fördelaktiga anbudet, utan som huvudsakligen avser bedömningen av anbudsgivarnas förmåga att utföra projektet i fråga, inte kan anses utgöra kriterier för tilldelning. Avgörandet har följts av ett antal avgöranden från svenska kammarrätter. Den första referensfrågan avser "*leverantörens tillgänglighet, samarbetsförmåga och bemötande*", den andra avser "*om utlovade tjänster uppfyller det överenskomna i avtalet*" och den fjärde avser "*om leverantören under avtalsperioden är flexibel och villig att ändra sina egna rutiner för att på alla sätt tillmötesgå kundens önskemål*". Dessa frågor avser huvudsakligen en bedömning av leverantörens förmåga att utföra projektet i fråga, jfr Kammarrättens i Stockholm dom den 19 december 2008 i mål nr 5512-08 och dom den 1 oktober 2009 i mål nr 3582-09 samt Kammarrättens i Sundsvall dom den 13 februari 2009 i mål 3474-08. Den tredje referensfrågan avser "*om fakturahanteringen är tydlig och anger de fakta som kunden önskar*". Denna fråga avser huvudsakligen en bedömning av vilka resurser som anbudsgivaren förfogar över för att säkerställa ett gott utförande av projektet i fråga, jfr Kammarrättens i Stockholm dom den 1 oktober 2009 i mål nr 3582-0919. Samtliga referensfrågor syftar inte till att fastställa det ekonomiskt mest fördelaktiga anbudet. Sammanfattningsvis strider förfrågningsunderlaget avseende referenser i sin helhet, enligt praxis från EG-domstolen och kammarrätten, mot transparensprincipen och 1 kap. 9 § LOU.

Förfrågningsunderlaget är otydligt utformat i den del som avser vilka referenser som ska utvärderas. Kommunen förbehåller sig rätten att ta egna interna och externa referenser, som komplement till de av anbudsgivaren

lämnade referenserna. En anbudsgivare kan inte förutse vilka referenser som kommunen väljer att utvärdera och kommunen har härigenom lämnats utrymme att godtyckligt välja vilka och hur många referenser som ska utvärderas, vilket också har skett, jfr Kammarrättens i Stockholm dom den 19 december 2008 i mål nr 5512-08. Det framgår inte av förfrågningsunderlaget eller i övrigt hur de 25 poängen för utvärderingskriteriet referenser ska beräknas. Taxi Kurir har begärt ett skriftligt förtydligande från kommunen av hur referenser tagits och av svaret framgår tydligt att kommunen använt sig av utrymmet för godtycke och uppenbarligen inte lagt samma antal referenser till grund för utvärderingen. Förfrågningsunderlagets utformning och kommunens agerande strider mot likabehandlingsprincipen, transparensprincipen samt 1 kap. 9 § LOU.

Utvärderingskriterierna *Kvalitetsplan*, *Planeringssystem* och *Miljökrav* är otydligt utformade. Anbudsgivarna har inte kunnat förutse vilka faktorer, som ska tillmätas betydelse vid utvärderingen av dessa kriterier och heller inte hur poängen ska beräknas, jfr EG-domstolen har i mål C-19/00, SIAC och Kammarrätten i Sundsvall har i dom av den 14 april 2008, mål nr 237-08. Det anges inte om den angivna poängen tilldelas samtliga anbudsgivare som bedöms uppfylla respektive kriterium eller om ett poängintervall ska användas och än mindre framgår vilka och hur många steg ett eventuellt intervall skulle omfatta. Dessutom anges överhuvudtaget inte vad som menas med att en anbudsgivare uppfyller kriteriet på ett acceptabelt sätt. Otydligheten har försvårat för anbudsgivarna att kunna lämna så ändamålsenliga anbud som möjligt. Bristerna belyses inte minst av de stora skillnader som föreligger mellan de olika anbudsgivarnas redovisningar av hur respektive underkriterium uppfylls. De stora skillnaderna mellan anbudsgivarnas svar, både vad gäller omfattning och innehåll, har medfört att anbuden inte varit jämförbara med varandra. Detta strider mot transparensprincipen, likabehandlingsprincipen och 1 kap. 9 § LOU. När det gäller miljökrav framgår inte hur poängen ska beräknas. 10 poäng kan tilldelas en anbudsgivare och

då kan det få avgörande betydelse om t.ex. 70 % miljöfordon skulle ge 9 poäng eller 0 poäng. Eftersom poängsättningen inte anges i anbudsformuläret kan detta inte förutses av anbudsgivarna och det strider mot transparensprincipen och 1 kap. 9 § LOU.

Kommunen har sammanblandat kvalificerings- och utvärderingsfasen, vilket strider mot 1 kap. 9 § LOU. Ett kriterium som används som skall-krav i upphandlingen får inte användas som utvärderingskriterium i samma upphandling eftersom detta innebär en sammanblandning av utvärdering och kvalificering, jfr EG-domstolens dom i målen C- 31/87 Gebroeders Beentjes BV mot Nederländerna, REG 1988, s. 4635, punkt 19 och C- 87/94, Kommissionen mot Belgien, REG 1996, s. 2043. 5.4.2 I anbudsformuläret anges ett antal ovillkorliga skall-krav avseende planeringssystemet där anbudsgivaren ska redovisa slingornas anpassning till passagerarantal och slingornas planering utifrån resenärernas restid. Det innebär även att kommunen är förhindrad att utforma utvärderingskriterier som avser de delar av planeringssystemet som omfattas av de angivna skall-kraven. Det tredje underkriteriet för utvärderingskriteriet planeringssystem avser till stor del samma delar som angivna skall-krav avser, dvs. slingläggningens genomförande med hänsyn till resenärernas behov samt att denna planering ska göras så att kommunen får det lägsta priset. Kommunen har därigenom på ett otillåtet sätt sammanblandat kvalificeringsfasen med utvärderingsfasen och agerat i strid med 1 kap. 9 § LOU.

Taxi Kurir kan komma att lida skada enligt 16 kap. 2 § första stycket LOU eftersom bolaget vid en korrekt utförd upphandling skulle ha kunnat antas som leverantör.

Huddinge kommun anför som grund för sitt bestridande bl a följande. De efterfrågade uppgifterna avser kontaktuppgifter av karaktären allmän kontaktinformation och ett eventuellt bortfall av ett telefonnummer torde ald-

rig kunna utgöra någon grund för uteslutning, särskilt inte då informationen inte är hänförlig till varken kvalificering, uteslutning eller utvärdering av en anbudsgivare. Den eventuella informationsbristen är i detta avseende i vart fall inte av sådan karaktär att det påverkar utfallet i upphandlingen.

Vad gäller referenser är frågorna relevanta avseende utförandet av de aktuella tjänsterna och således kopplade till föremålet för kontraktet. Frågorna avser att ta fasta på en bedömning avseende sannolikheten för hur anbudsgivaren kommer att hantera uppdraget i dessa delar, vilket är viktigt för Huddinge kommun och kommunen har därför valt att tillämpa dessa vid bedömningen av anbuderna. En sådan bedömning kan aldrig ligga inom ramen för en kvalificering. Utvärderingen är genomförd i enlighet med vad som angivits i förfrågningsunderlaget. Vad gäller antalet referenser som tillfrågas så anser Huddinge kommun att detta val ligger inom ramen för vad den upphandlande myndigheten som köpare har rätt att bestämma. Huddinge kommun har för säkerhets skull valt att tillfråga lika många referenser för anbudsgivarna. I två av fallen har två externa referenser och en intern referens tillfrågats och i ett av fallen har tre externa referenser tillfrågats. Sammantaget innebär detta att det i samtliga fall tillfrågats tre referenser per anbudsgivare, vilket innebär att alla anbudsgivare behandlats lika. Vad gäller poängsättningen så har anbudsgivaren erhållit en samlad poäng för de svar på frågorna som referenserna lämnade vid den muntliga kontakten. Huddinge kommun har inte brutit mot varken transparensprincipen, likabehandlingsprincipen eller 1 kap 9 § LOU.

Utvärderingskriterierna kvalitetsplan, planeringssystem och miljökrav är tillräckligt tydliga och uppfyller kraven på transparens och likabehandling. I förfrågningsunderlaget för utvärderingskriterierna kvalitetsplan och planeringssystem har tydligt angivits vilka delar inom respektive utvärderingskriterium som ger poäng samt hur mycket varje del är värd. En samlad bedömning av anbudsgivarens svar för respektive del inom varje utvärde-

ringskriterium har gjorts. Vad avser utvärderingskriteriet miljökrav så har kommunen gjort en samlad bedömning av anbudsgivarens svar. Huddinge kommun har inte brutit mot varken transparensprincipen, likabehandlingsprincipen eller 1 kap 9 § LOU.

Det är Huddinge kommuns uppfattning att förfrågningsunderlaget inte sammanblandar kvalificerings- och utvärderingsfasen. Det är skillnad mellan ett krav, d.v.s. att någonting ska göras, och hur, dvs. på vilket sätt anbudsgivaren genomför detta. Huddinge kommun har inte brutit mot 1 kap 9 § LOU.

Taxi Kurir bedöms inte komma att lida skada. Vinnande anbudsgivare har erhållit högsta poäng på kvalitetskriterierna och har samtidigt ett lägre pris än bolaget. För det fall bolaget skulle ha erhållit full poäng på samtliga kvalitetskriterier så kvarstår det faktum att Taxi Kurir fortfarande har ett högre pris än vinnande anbudsgivare.

Huddinge kommun anser att upphandlingen inte i något avseende brister vad avser förutsebarhet, likabehandling, transparens och således inte strider mot LOU.

Förvaltningsrätten biföll den 24 mars 2010 Taxi Kurirs yrkande om att upphandlingen inte får avslutas innan något annat har beslutats.

HANDLINGARNA I MÅLET

Upphandlingen avser i delarna A-C ramavtal för Skolskjuts, utflyktsbuss och turbundna resor med taxibilar, stortaxi/minibussar och rullstolsbussar. I förfrågningsunderlaget anges under 1.2 OMFATTNINGEN bl a att förutom skolskjuts för barn omfattas resor för kommuninvånare med vissa funktionshinder. Det rör sig om barn och vuxna med vissa funktionshinder och då även rörelsehinder som kräver hjälpmedel såsom rullstol eller rolla-

tor, särskilt stöd och service. Utvecklingsstörning innebär att man har svårt att förstå och att komma ihåg, svårt att klara nya och oväntade situationer och att man kan behöva lång tid att lära sig nya saker. Funktionshindret kan också vara förenat med andra funktionsnedsättningar, syn och hörselskada, autism, epilepsi, demens eller störningar i form av utåtagerande beteende. Många av dessa kan inte utnyttja den kollektiva trafiken. Turbundna resor avropas av bl a särskolan, elevstödsenheten och social- och äldreomsorgsförvaltningen.

I förfrågningsunderlaget anges under rubriken 3.4 **UTVÄRDERING** att det anbud som är det för kommunen ekonomiskt mest fördelaktiga med hänsyn taget till utvärderingskriterierna kommer att antas. I 3.2 **LEVERANTÖRSKVALIFICERING** anges att till anbudet ska fogas bl a minst tre referenser från liknande uppdrag enligt 11 kap.11 § LOU de senaste två åren samt att kontaktperson, telefonnummer och e-post-adress ska anges. Av utvärderingskriterierna kan kvalitetskriterier ge 60 poäng och pris 40 poäng. Inom gruppen kvalitetskriterier kan undergruppen referenser ge 25 poäng. Vidare anges att vid anbudsutvärderingen kommer anbudsgivarnas referenser att utvärderas utifrån sin kvalitet och att kommunen förbehåller sig rätten att ta egna interna och externa referenser, som komplement till de av anbudsgivaren lämnade referenserna. Fyra angivna frågor uppges komma att ställas till referenterna som kan svara Mycket bra, Bra, Mindre bra eller Dåligt. Den anbudsgivare som har den högsta kvaliteten på sina referenser får högsta poäng.

När det gäller kvalitetsplan anges att vid anbudsutvärderingen kommer en bedömning att göras av hur anbudsgivaren kan säkerställa nivån på sina kvalitetsrutiner för att uppnå högsta möjliga kvalitet. Den anbudsgivare, som har den högsta kvalitetsnivån på sina tjänster för detta uppdrag får högsta poäng.

Avseende planeringssystem anges att anbudsgivarens planeringssystem ska beskrivas i anbudet och kommer att utvärderas i anbudsutvärderingen. Det kommer speciellt att utvärderas hur anbudsgivaren kan säkerställa slingor utifrån resenärernas enskilda behov och hur planeringsprocessen på det effektivaste sättet utan störningar gör att kommunen ständigt får det lägsta priset.

När det gäller miljökrav anges bl a att Huddinge kommun vill säkerställa att fordon som kör transporter inom kommunen är miljöfordon enligt Storstadernas (Stockholm, Göteborg och Malmö) definition av miljöfordon. Målet är att bilarna ska bidra till en minskad klimatpåverkan genom reducerade utsläpp av fossil koldioxid och att de ska ha låga utsläpp av andra ämnen som påverkar miljö och hälsa samt att de ska ha måttliga bullervärden. Vid anbudsutvärderingen kommer andelen miljöfordon, både andelen miljöbilar vid avtalsstart samt andelen miljöbilar som kommer att införskaffas under första året i avtalsperioden och användas för uppdraget att utvärderas, liksom den vagnpark som anbudsgivaren förfogar över. Den anbudsgivare som har högst andel miljöbilar kommer att få högsta poäng.

Huddinge kommun har ställt upp fem skall-krav för planeringssystemet gällande anpassning av fordon och slingor utifrån passagerarantal, slingornas planering och slingläggning. Anbudsgivarna ska markera för ja-svar om de uppfyller respektive krav samt redovisa på vilket sätt kravet uppfylls. I utvärderingskriterie tre efterfrågas hur slingläggningens görs för att effektivisera logistiken med hänsyn till kommunens resebehov för att säkerställa att slingor planeras på det effektivaste sättet utan störningar, så att kommunen ständigt får det lägsta priset.

DOMSKÄL

Tillämpliga bestämmelser

1 kap. 9 § LOU har följande lydelse. Upphandlande myndigheter skall behandla leverantörer på ett likvärdigt och icke-diskriminerande sätt samt

genomföra upphandlingar på ett öppet sätt. Vid upphandlingar skall vidare principerna om ömsesidigt erkännande och proportionalitet iakttas.

I 16 kap. 2 § LOU anges att om den upphandlande myndigheten har brutit mot de grundläggande principerna i 1 kap. 9 § eller någon annan bestämmelse i denna lag och detta har medfört att leverantören lidit eller kan komma att lida skada, skall rätten besluta att upphandlingen skall göras om eller att den får avslutas först sedan rättelse gjorts.

Länsrättens bedömning

Avsaknad av mobilnummer i SAMTRANS anbud

Anbudsformulärets första sida avser Allmän information som anbudsgivare ska lämna avseende bl a företaget, kontaktpersoner avseende anbudet och avtalet och avtalstecknare och ska undertecknas av behörig företrädare för företaget. Det anges att samtliga uppgifter är obligatoriska. Av ingiven kopia på SAMTRANS anbud framgår att raden för angivande av mobiltelefon till kontaktperson för avtalet inte ifyllts. Däremot har annat telefonnummer angetts på raden för sådant ändamål.

I förfrågningsunderlaget 3.2 LEVERANTÖRSKVALIFICERING anges att som bevis för att anbudsgivaren uppfyller fem angivna krav ska bifogas anbudsformulär, undertecknat och med alla sidor ifyllda. Vidare anges att anbudsgivare som uppfyller angivna krav går vidare till skallkravsprövningen. Anbudsformulärets sida två avser Formella krav och där ska anbudsgivaren bl.a. med ja eller nej besvara frågan om Bilaga Anbudsformulär, samtliga sidor ifyllda, har bifogats anbudet.

Förvaltningsrätten finner att SAMTRANS har fyllt i sidan 1 i anbudsformuläret, även om en uppgift saknas. Avsaknaden av en uppgift av detta slag kan rimligen inte utgöra grund för att utesluta anbudet från skallkravsprövning. De allmänna uppgifter som ska redovisas på sidan ska för övrigt inte jämföras med andra anbudsgivares och utgör inte krav på anbudsgivarens förmåga i samma mening som övriga kvalificeringskrav gör.

De fyra referensfrågorna

Upphandlande myndighet har under 3.4 UTVÄRDERING angett att följande frågor kommer att ställas till referenterna:

- * leverantörens tillgänglighet, samarbetsförmåga och bemötande
- * om utlovade tjänster uppfyller det överenskomna i avtalet
- * om fakturahanteringen är tydlig och anger de fakta som kunden önskar
- * om leverantören under avtalsperioden är flexibel och villig att ändra sina egna rutiner för att på alla sätt tillmötesgå kundens önskemål.

Den upphandlande myndigheten är fri att välja tilldelningskriterier under förutsättning att de är avsedda för den specifika upphandlingen, d v s har ett samband med kontraktsföremålet. Tilldelningskriterierna får inte ge myndigheten en obegränsad valfrihet. Jfr EG-domstolens dom i mål C-31/87 Beentjes och C-513/99 Concordia.

Det finns inget förbud mot att använda referenser i utvärderingsfasen. Användandet förutsätter dock att referenstagningen syftar till att fastställa det ekonomiskt mest fördelaktiga anbudet.

I 12 kap 1 § andra stycket LOU anges att vid bedömningen av vilket anbud som är det ekonomiskt mest fördelaktiga, ska myndigheten ta hänsyn till olika kriterier som är kopplade till föremålet för kontraktet, såsom pris, leverans- eller genomförandetid, miljöegenskaper, driftkostnader, kostnadseffektivitet, kvalitet, estetiska, funktionella och tekniska egenskaper, service och tekniskt stöd.

Enligt 12 kap. 2 § samma lag ska den upphandlande myndigheten ange hur sådana kriterier som avses i 1 § andra stycket kommer att viktas inbördes vid bedömningen av vilket anbud som är det ekonomiskt mest fördelaktiga.

Kriterieviktningen får anges som intervall med en lämplig största tillåtna spridning.

Huddinge kommun har angett vilka frågor som kommer att ställas och därvid uppgett att den anbudsgivare som har den högsta kvaliteten på sina referenser får högsta poäng som är 25. Referenser är inte det enda utvärderingskriteriet utan ett av fyra. Det fanns möjlighet för anbudsgivarna att ange fler än tre referenser. Frågorna är ägnade att ge en bild av hur anbudsgivaren tidigare har utfört sin tjänst och hur nöjda tidigare kunder varit med tjänsten. Frågorna avser tjänstens kvalitet och i viss mån funktionella och tekniska egenskaper och service. Med hänsyn till att de som ska resa är dels barn, dels barn och vuxna med särskilda behov vid transporter är en god uppfattning om hur tjänsten kan förväntas bli utförd av största vikt. Frågorna till referenterna är kopplade till de transporter som upphandlingen gäller och avser att fastställa det ekonomiskt mest fördelaktiga anbudet för Huddinge kommun. Varken utformningen av utvärderingskriteriet referenser eller de fyra referensfrågorna strider mot kravet på transparens eller mot 1 kap 9§ LOU i övrigt.

Otydligt vilka referenser som ska utvärderas ?

I förfrågningsunderlaget anges under punkt 1.5 PRAKTISK INFORMATION avseende Kompletteringar till eller förtydliganden av förfrågningsunderlaget att väsentliga frågor avseende denna upphandling ska ske och vara ansvarig upphandlare tillhanda senast 14 dagar före anbudstidens utgång.

Kommande anbudsgivare har haft möjlighet att i ett tidigt skede begära förtydligande av eventuella oklarheter i förfrågningsunderlaget, exempelvis avseende utformningen av referenstagningen. Upphandlande myndighet har därmed bidragit till att rättelse kan göras så tidigt som möjligt un-

der upphandlingsprocessen och innan någon faktisk skada uppkommer, vilket

ligger i linje med syftet med överprövningsinstitutet. Leverantörerna bör om möjligt ansöka om överprövning innan anbud lämnas men talerätten går inte förlorad för den som avvaktar utgången av en upphandling innan han ansöker om överprövning.

Förvaltningsrätten noterar att Taxi Kurir har tilldelats högsta möjliga poäng, 25, för utvärderingskriteriet referenser.

Upphandlande myndighet har efterfrågat minst tre referenser och förbehållit sig rätten att som komplement till anbudsgivarnas lämnade referenser ”ta egna interna och externa referenser”. Det har inte angetts om alla referenser som anbudsgivarna lämnat uppgift om skulle kontaktas av upphandlande myndighet. Det får anses ligga i sakens natur vid all referenstagning, och även när det förekommer som ett moment i en offentlig upphandling, att det finns ett visst mått av osäkerhet vad gäller frågan om några, och i så fall vilka referenser som kommer att kontaktas. Huddinge kommun har i målet uppgett att man valt att tillfråga lika många referenser för var och en av anbudsgivarna, nämligen tre. Den omständigheten att Huddinge kommun inte närmare angett omfattningen av referenstagningen i förfrågningsunderlaget innebär inte att likabehandlingsprincipen eller principen om öppenhet åsidosatts.

Huddinge kommun har angett att man som komplement vill kunna ”ta egna interna och externa referenser”. Förvaltningsrätten uppfattar det som olyckligt uttryckt i sammanhanget att *egna externa referenser* kan komma i fråga och bedömer det som högst osannolikt att sådana verkligen avsetts. När det gäller möjligheten att ta egna interna referenser är det i och för sig så att enbart den anbudsgivare som tidigare har utfört uppdrag för Huddinge kommun kan bli föremål för en sådan intern referenstagning. An-

budsgivarna vet ju själva om så är fallet. Det får anses höra till affärslivets förutsättningar att tidigare erfarenhet innebär olika förutsättningar vid referenstagning. Att det förhåller sig så kan inte medföra att Huddinge kommun åsidosatt likabehandlingsprincipen eller principen om öppenhet i strid med 1 kap 9 § LOU.

Utvärderingskriterierna Kvalitetsplan, Planeringssystem och Miljökrav

När det gäller offentliga upphandlingar ställs det mycket höga krav på både förfrågningsunderlag och utvärderingsmodeller för att de inte ska komma i konflikt med principerna i 1 kap. 9 § LOU. I EG-domstolens uttalande i C-19/00 *Siac* anges bl a att tilldelningskriterierna ska vara formulerade ”på ett sådant sätt att alla rimligt informerade och normalt omsorgsfulla anbudsgivare kan tolka kriterierna på samma sätt.” Uttalandet kan anses gestöd för slutsatsen att vissa krav ställs också på anbudslämnare – mot bakgrund av deras branschkunskap och erfarenhet - när det gäller att förstå och tolka anbudshandlingar.

Vad som kommer att bedömas avseende kvalitetsplan, planeringssystem och miljökrav anges i förfrågningsunderlaget under 3.4 UTVÄRDERING. I anbudsskyltet anges avseende Kvalitetsplan/kvalitetssäkring fem underkriterier och deras respektive poäng av totala 15. Anbudsgivaren ska ange och redogöra för på vilket sätt kriterierna uppfylls. När det gäller planeringssystem gäller samma sak men avseende tre underkriterier. För uppfyllda miljökrav kan maximalt 10 poäng ges.

Avseende kvalitetsplan anges att högsta kvalitetsnivå ger högsta poäng. Anbudsgivarna ska, när det gäller kvalitetsplan och planeringssystem, efter att ha påstått att de kan tillhandhålla vad som efterfrågas, beskriva på vilket sätt de uppfyller kriterierna. Därigenom ligger möjligheten för anbudsgivarna att, utifrån de egna förutsättningarna, på det sätt de finner bäst ”sälja in” sin produkt eller tjänst och för upphandlande myndighet att bedöma och särskilja anbudens kvalitet. Upphandlande enhet kan rimligen inte efterfråga

kriterier som samtliga anbudsgivare enkelt kan påstå att de uppfyller oavsett hur det förhåller sig i verkligheten. Att i ett delmoment i upphandlingen kräva att anbudsgivarna själva beskriver kvaliteten på sina produkter eller tjänster och som bedöms utifrån en angiven maxpoäng kan inte innebära att anbudet därigenom generellt kan anses motverka att ändamålsenliga anbud kan lämnas eller att anbudet inte kan anses vara jämförbara.

När det gäller miljökravet anges att högst andel miljöbilar ger högsta poäng. Här är det fråga om att ange en uppskattning av hur många miljöbilar som anbudsgivaren dels kommer att använda vid avtalsstart, dels införskaffa under första året. Dessutom ska en lista över vagnpark inges. Att för en uppskattning ange en maxpoäng utan poänggränser kan inte anses försvåra för anbudsgivaren att utifrån sin egen situation redovisa sina ambitioner i det avseendet.

Det kan med fog förutsättas att Taxi Kurir är rimligt informerade anbudsgivare och har stor erfarenhet av att lämna anbud inom sin bransch. Bolaget har lämnat ett anbud. Det framgår inte av handlingarna i målet att bolaget begärt förtydligande av upphandlande myndighet i fråga om utvärdering av kvalitetskriterier.

Huddinge kommun har angett vilka faktorer eller underkriterier som kommer att tillmätas betydelse vid utvärderingen och hur många poäng respektive delkriterie är värt. Förfrågningsunderlaget har varit tillräckligt tydligt för att Taxi Kurir skulle kunna lämna ett konkurrenskraftigt anbud och det har bolaget gjort. Förvaltningsrätten finner att det inte har framkommit omständigheter som visar att förfrågningsunderlaget när det gäller utvärderingskriterierna kvalitetsplan, planeringssystem och miljökrav är otydligt utformat på ett sätt som innebär att likabehandlingsprincipen och principen om öppenhet har åsidosatts.

Sammanblandning av kvalificerings- och utvärderingsfasen ?

Förvaltningsrätten noterar att Taxi Kurir fått maxpoäng för det tredje underkriteriet avseende utvärderingskriteriet planeringssystem.

Huddinge kommun har uppställt fem skall-krav som avser planeringssystemet och avser därmed att få en uppfattning om vilka av anbudsgivarna som har förmåga att prestera det som efterfrågas i upphandlingen. I utvärderingskriterie tre efterfrågas hur slingläggningen effektivast kan tillgodose kommunens och resenärernas resebehov till det ständigt lägsta priset. Anbudsgivaren ska redovisa hur det sker. Svaren på utvärderingskriterie tre syftar till att kommunen ska kunna välja det ekonomiskt mest fördelaktiga anbudet.

Prövningen av en anbudsgivares lämplighet och anbudsutvärderingen är två moment som styrs av skilda regler och dessa får inte sammanblandas. Nya kvalifikationskrav får inte ställas under utvärderingsfasen. En sammanblandning av kvalificeringsfasen och utvärderingsfasen kan utgöra ett sådant fel som möjliggör ett ingripande enligt LOU.

Som redovisas i det föregående under De fyra referensfrågorna exemplifieras utvärderingskriterierna i LOU med pris, leverans- eller genomförandetid, miljöegenskaper, driftkostnader, kostnadseffektivitet, kvalitet, estetiska, funktionella och tekniska egenskaper, service och tekniskt stöd. Exempelen kan kompletteras och ersättas med andra under förutsättning att de har anknytning till det som upphandlas.

Svaren på utvärderingskriterie tre i Huddinge kommuns upphandling syftar till att kommunen ska kunna välja det ekonomiskt mest fördelaktiga anbudet från de leverantörer som har kvalificerat sig och uppfyller samtliga skall-krav. Något moment av ytterligare utvärdering av anbudsgivarna i

kvalificeringshänseende har inte gjorts. Att en otillåten sammanblandning av kvalificeringsfasen och utvärderingsfasen skett i Huddinge kommuns upphandling har inte framkommit i målet.

Sammanfattningsvis finner förvaltningsrätten att Huddinge kommun varken genom utformningen av förfrågningsunderlaget eller utvärderingen av upphandlingen har brutit mot gemenskapsrätten eller mot likabehandlingsprincipen och principen om öppenhet enligt 1 kap. 9 § LOU. Det saknas därför grund för ingripande enligt 16 kap. 2 § LOU och ansökan ska avslås.

HUR MAN ÖVERKLAGAR , se bilaga 1 (Dv 3109/1a)

Madeleine Benndorf

rådman

Föredragande har varit Kerstin Sandin

SVERIGES DOMSTOLAR

HUR MAN ÖVERKLAGAR - PRÖVNINGSTILLSTÅND

Den som vill överklaga förvaltningsrättens beslut ska skriva till Kammarrätten i Stockholm.

Skrivelsen ska dock skickas eller lämnas till förvaltningsrätten.

Överklagandet ska ha kommit in till förvaltningsrätten **inom tre veckor** från den dag då klaganden fick del av beslutet. Tiden för överklagandet för offentligpart räknas emellertid från den dag beslutet meddelades.

Om sista dagen för överklagandet infaller på lördag, söndag eller helgdag, midsommarafton, julafton eller nyårsafton räcker det att skrivelsen kommer in nästa vardag.

För att ett överklagande ska kunna tas upp i kammarrätten fordras att prövningstillstånd meddelas. Kammarrätten lämnar prövningstillstånd om det är av vikt för ledning av rättstillämpningen att överklagandet prövas, anledningen förekommer till ändring i det slut var till förvaltningsrätten kommit eller det annars finns synnerliga skäl att pröva överklagandet.

Om prövningstillstånd inte meddelas står förvaltningsrättens beslut fast. Det är därför viktigt att det klart och tydligt framgår av överklagandet till kammarrätten varför man anser att prövningstillstånd bör meddelas.

Skrivelsen med överklagande ska innehålla

1. den klagandes namn, personnummer, yrke, postadress och telefonnummer. Dessutom ska adress och telefonnummer till arbetsplatsen och eventuell annan plats där klaganden kan nås för delgivning lämnas om dessa uppgifter inte tidigare uppgetts i målet. Om någon person- eller adressuppgift ändras är det viktigt att anmälan snarast görs till kammarrätten,
2. det beslut som överklagas med uppgift om förvaltningsrättens namn, målnummer samt dagen för beslutet,
3. de skäl som klaganden anger till stöd för begäran om prövningstillstånd,
4. den ändring av förvaltningsrättens beslut som klaganden vill få till stånd,
5. de bevis som klaganden vill åberopa och vad han/hon vill styrka med varje särskilt bevis.

Skrivelsen ska vara undertecknad av klaganden eller hans ombud. Adressen till förvaltningsrätten framgår av beslutet. Om klaganden anlitar ombud ska denne sända in fullmakt i original samt uppge sitt namn, adress och telefonnummer.